

Kamenné památky Miletínska

Sousoší Boží muka na Chrasti

Křížek „nad katovnou“ z roku 1809, o kterém jsme si psali v prvním letošním čísle Sousedských listů, měl možná svůj předobraz v pískovcovém klasicistním kříži, který v té době již stával na Chrasti u polní cesty z Kocandy k Horkám. Když byl později na Chrasti v roce 1865 založen nový hřbitov, byl tento kříž na vysokém čtyřhranném sloupu ponechán na svém místě a dodnes se nápadně tyčí nad náhrobky ve II. poli hřbitova.

Kříž pochází pravděpodobně z roku 1792, o čemž svědčily především ryté nápisy s chronogramem na podstavci. Následkem značného zvětrání kamene (především z východní strany) však byly již zcela nečitelné a jejich znění se dochovalo jen díky písemným pramenům.

Na jižní straně byl nápis:
Krlste Gežlšl bVDIž MILostlW W Čas
skonČenl sWěta

Na severní:
MILetlnská obeC na sWVg grVnt a
nákLaD WystaWět nechaLa.
TTarantz

Autorem kříže je nepochybně kameník Tobiáš Tarant. Ten se přiznal do Miletína v roce 1784 a od švagra ujal chalupu čp. 75, která stávala v dnešní křižovatce Havlíčkovy a Palackého ulice, ale již v roce 1809 zanikla. Jistě není bez zajímavosti, že manželkou se Tarantovi stala Barbora Žábová, sestra miletínského písaře Františka Žáby, budoucího dědečka K. J. Erbena. V roce 1796 se Tarant stal členem kamenického cechu, ale o dva roky později zemřel ve svých 46 letech na souchotiny.

Jak šel čas

1843 Toho roku byl kříž snad opraven, jak tomu nasvědčoval neuměle rytý letopočet na jižní straně podstavce. Písemné zprávy se však nedochovaly.

1865 Na Chrasti byl zřízen nový hřbitov, kříž od té doby chátral a postupně byl téměř zapomenut.

1960 JZD rozoralo polní cestu z Miletína k Horkám, kterou kříž původně označoval.

2016 Díky dotaci ministerstva zemědělství provedlo Město Miletín rekonstrukci kříže. Práce se ujal akademický sochař Jiří Kašpar, který dal památce zcela novou tvář. Restaurátor vytvořil též repliky nápisů, které však (na rozdíl od původních) umístil na západní a východní stranu podstavce. Podobně změnil i dispozici vrcholového kříže: ten je dnes obrácen postavou Krista k východu, zatímco původně tomu bylo právě naopak a Kristus shlížel západním směrem dolů k Miletínu.

Pomníček Františka Studeného

Před hřbitovní bránou, u plotu domu čp. 265 stojí nenápadný, asi metr vysoký pomníček, který nechal postavit v roce 1946 Místní národní výbor v Rohoznici na památku svého občana, truhláře Františka Studeného z Rohoznice čp. 39. Ten nedaleko odtud zahynul 8. května 1945 při přestřelce s ně-

meckými vojáky. Jeho příběh jsme si připomněli v Sousedských listech v prosinci 2020.

Na fotografiích zleva: František Birner, Josef Zapadlo, Metoděj Zelený, Vízek

Pomníček byl slavnostně odhalen dopoledne 9. května 1946 na skutečném místě Studeného tragické smrti. To se dnes nachází na zahradě domu čp. 265, pomníček byl proto později přenesen na veřejně přístupné místo naproti hřbitovní bráně.

Kámen nese rytý nápis kapitálou, zvýrazněný červenou barvou:

ZDE PADL V BOJI
ZA SVOBODU NÁRODA
DNE 8.5.1945
BR. FR. STUDENÝ *1896
OBČAN Z ROHOZNICE

Pomníček nese chybný údaj o narození, František Studený se narodil v únoru 1897.

Prameny a literatura:

- * Státní okresní archiv Jičín
- * Archiv města Miletín:
 - Kronika města Miletína 1849-1930 (Jan Nepomuk Lhota a pokračovatelé)
 - Pamětní kniha 1939-1952 (František Kučera)
 - Kronika Miletína, města a okolí. Svazek II, rejstřík k svazku III (Josef Špringer)
- * Nosek, Miroslav: Podařilo se zrekonstruovat dvoje „Boží muka“. Sousedské listy duben-září 2016, s. 1.
- * LHOTA, Jan Nepomuk: Miletín nad Bystřicí. Příběhy jeho a památky. Brno 1888.

Fotografie:
archiv muzea v Miletíně, autor

Jan Hlavatý